

Podsumowanie i wnioski z dyskusji w trakcie spotkania przedstawicieli IOB w dniu 17 stycznia 2019 w Ministerstwie Inwestycji i Rozwoju

W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele Instytucji Zarządzających Regionalnymi programami Operacyjnymi oraz Departamentu Programów Regionalnych Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju oraz 12 osób – przedstawicieli IOB – wyłącznie Ośrodków Innowacji. Wśród przedstawicieli IOB były osoby reprezentujące podmioty budżetowe i niezależne jednostki działające samodzielnie. Ten fakt miał również wpływ na tematykę i kształt dyskusji. IOB w Polsce funkcjonują w dwóch modelach: bardziej administracyjnym lub biznesowym, co przekłada się na podejście i argumentację uczestników dyskusji.

Przedstawiciele IOB przygotowali prezentacje wskazujące ich zdaniem główne problemy mające istotny wpływ na ich zaangażowanie w realizację krajowych i regionalnych Programów Operacyjnych. Część prezentacji zawierała również sugestie zmian i usprawnień w konstrukcji działań/konkursów, które przyczyniłyby się do większego udziału IOB.

Skład reprezentacji IOB spowodował, że w części dyskusja dotyczyła aspektów, które dla IZ RPO są mniej znane i nie muszą na poziomie regionalnym być brane pod uwagę. Ponadto w trakcie dyskusji pojawiły się wątki wspólne dla wszystkich prezentacji odnoszące się przede wszystkim do zagadnień wynikających z ogólnokrajowych lub europejskich regulacji.

W trakcie dyskusji i prezentacji zauważono zróżnicowanie instrumentów wsparcia, z których mogą skorzystać IOB na poziomie Programów Regionalnych, w zależności od priorytetów, celów oraz specjalizacji regionów. W jednych regionach IOB mają większość możliwości absorpcji środków w innych mniejszą, jednak IOB napotykają utrudnienia zarówno o charakterze ogólnym jak i na poziomie regionalnym.

Do barier o charakterze ogólnym wskazanym przez przedstawicieli IOB należy zaliczyć:

1. Status „dużego przedsiębiorstwa” wszystkich podmiotów w których udziałowcami lub właścicielami są samorządy lub uczelnie i inne duże przedsiębiorstwa pomimo tego, że skala i rodzaj działalności tych podmiotów nie odpowiada kryteriom dużego przedsiębiorstwa. Natomiast charakter non profit nie jest tu brany pod uwagę. Skutkuje to brakiem środków na wkład własny do projektów, w związku z zmniejszonym finansowaniem z środków publicznych.
2. Pomoc de minimis „zaszyta” w projektach dla IOB będąca problemem dla większych ośrodków, bo angażując się w różne projekty szybko tracą możliwość udziału w konkursach
3. Konieczność pokrycia kosztów podatku VAT od przekazywanych start-upom towarów, środków trwałych i wartości niematerialnych prawnych czy też usług świadczonych w projektach dla przedsiębiorstw z sektora MSP. Skutkuje to brakiem środków na wkład własny do projektów. Konieczność zapłaty VAT wynika z interpretacji przepisów podatkowych i stanowi koszt

niekwalifikowany. Zaś konieczność przekazywanie beneficjentom ostatecznym towarów i usług wynika z regulaminów naboru.

4. Dowolnie stosowane w różnych programach i konkursach definicje IOB. Często tworzone na potrzeby konkretnych działań włączające lub wyłączające grupy podmiotów, które generalnie nie spełniają warunków charakterystycznych dla IOB.

Wśród barier występujących w Regionalnych Programach Operacyjnych uczestnicy wskazywali na:

1. Kurczącą się ofertę zaangażowania IOB w realizację RPO poprzez zmniejszające się możliwości aplikowania, co w połączeniu z barierami o charakterze ogólnym powoduje stopniowy zanik aktywności IOB w działaniach związanych z przedsiębiorczością i innowacyjnością regionów.
2. Nie zawsze trafną budowę instrumentów angażujących aktywność IOB – nie biorącą pod uwagę uwarunkowań działania tych ostatnich. Ze względu na duże zróżnicowanie prawne, podatkowe i organizacyjne jest to bardzo trudne zadanie.
3. Zdarzają się przypadki niezbyt starannie przygotowanej dokumentacji konkursowej, która jest sprzeczna z ideą konkursu i uniemożliwia udział IOB.
4. Dla CTT i spółek celowych nie ma instrumentów/działania w zakresie innowacyjności przedsiębiorstw i komercjalizacji rozwiązań naukowych uczelni regionalnych na poziomie regionalnym. Chodzi o instrumenty finansujące implementację rozwiązań mniejszej skali, wsparcie podstawowego wdrożenia na rynku tak dla działających przedsiębiorstw jak i spin off ze środków RPO.

Wnioski:

1. Funkcjonująca w ramach akredytacji OI przez MPiIT definicja jest pojęciem skoncentrowanym na działalności non profit ukierunkowanej na wsparcie przedsiębiorczości i innowacyjności gospodarki z wykazaniem wykorzystania nadwyżek na realizację ww. celów. Takie podejście pozwala oddziaływać na wybraną precyzyjnie grupę podmiotów (IOB) poprzez wskazanie oczekiwanego doświadczenia w obszarze finansowanych usług. W warunkach konkursowych powinien znaleźć się zapis o konieczności udokumentowania wykorzystania nadwyżek na działalność statutową.
2. Zmniejszająca się liczba aktywnych Ośrodków Innowacji powinna zwrócić uwagę władz regionalnych i skłonić do podjęcia decyzji czy podmioty te są nadal regionom potrzebne, a jeśli tak to do jakich zadań powinny być wykorzystane. W oparciu o taką analizę należy opracować politykę w odniesieniu do IOB na poziomie regionalnym jak i krajowym.
3. Potrzebny jest efektywny dialog między IOB a administracją regionalną służący z jednej strony zrozumieniu przez IOB ograniczeń w jakich są konstruowane instrumenty wykorzystujące środki unijne/publiczne, z drugiej zaś zrozumieniu przez IZ specyfiki działania i ograniczeń w jakich funkcjonują IOB na ich terenie.
4. Dla mikro firm/start-upów potrzebny jest instrument wspierający działania prorozwojowe pozwalający sfinansować opracowanie planu rozwoju/strategii działania. Powinien być

przewidziany jako przygotowanie do sięgania po instrumenty rozwojowe lub proinnowacyjne do samodzielnego wykorzystania i stosowany w modelu podażowym.

5. Budowa i ukierunkowanie instrumentów wsparcia przez regiony powinny być bardziej precyzyjne, oparte na analizach struktury podmiotów gospodarczych i branż. Działanie takie wymaga segmentacji MSP z pełną świadomością i znajomością danego segmentu oraz wybór określonego segmentu i wsparcie określonej jego wielkości np. 10% w 5 lat, aby oddziaływać w konsekwencji na całość danej populacji.
6. Propozycja powołania: Grupy roboczej do wypracowania ujednoliconej definicji IOB, wskazanie obszarów i sposobów wykorzystania IOB dla realizacji KSRR i SOR. Wypracowanie ram instrumentów pozwalających osiągnąć wspólny cel.